

kieri muurin reunalla. Yrittäen nousta jaloilleen, tuntui hänestä kuin olisi unessa. Kiväärinsä putosi kädestään ja sattuen muurin reunaan, luisui alas, iskien alhaalla olevan parturin ilmoituspaaluun ja sitten pudoten kolisten kadulle. Kuoleva äärteli jotain ja kaatui eteenpäin, pudoten pyörien ilmassa useita kertoja kunnes tylästi jysähtäen tuli katuun. Siinä se oli liikkumattomana.

Sissi katsoi alas murhaamansa miehen ruumista ja häntä puistautti. Taistelun viehätyks oli hänestä äkkiä kadonnut. Häntä puri omantunnon tuska. Hikihelmet kohosivat otsalleen. Heikontuneena haavastaan ja pitkän kesäpäivän paastoamisesta ja vahtimisesta katolla, syntyi hänessä kapinan tunne nähdessään ruhjoutuneen runmiin kadulla. Hampaansa karskuivat yhteen ja hän alkoi kirotta itseään, sotaa, kaikkea.

Hän katsoi vielä kädessään savuavaa revolveriä ja kiroten heitti sen katolle eteensä. Revolveri laukesi ja kuula lensi vonguen sissin korvan ohitse. Hän hätkähti, tullen jälleen älyhinsä. Hermonsä tasaantuivat. Pelon pilvi haihtui mielestään ja hän nauroi kylmästi.

Ottaen whisky pullon taskustaan, tyhjensi hän sen yhteen menoon. Nyt tuntui huolettomalta,

myrkyin vaikuttaessa sydän alla. Hän päätti jättää piilopaikkansa ja ilmoittautua komppanialleen. Kaikkiällä näytti olevan perin hiljaista. Eipä tainnut olla suurta vaaraa mennä kadulle. Nostaen revolverinsä ja pannen sen taskuunsa, kömpi hän kattoikkunasta alas.

Kun sissi saapui kaduntasalla oleville lattioille, tarkkaili hän uloskäytävää kuin koira vaistoillaan. Äkkiä hänet valtasi voittamaton uteliaisuus nähdä ja tuntea mies, jonka hän oli tappanut. Hän ajatteli, että vihollinen oli hyvä ampuja, olipahan kuka tahansa. Mahtaisiko hän tuntea miestä? Voihan olla niin, että hän on ollut samassa komppaniassa ennen armeijan kahtia menoa. Hän päätti uhmata vaaraa ja katsoa kuollutta kasvoin. Hän hiipi kulmaukseen ja siitä O'Connell kadulle. Kadun yläosasta kuului ammunta epätasaisena jyskynä, mutta täällä oli kaikki hiljaista.

Sissi asteli nopeasti yli kadun. Äkkiä konekiväärin kuulat repivät kadun hänen viereltään, mutta hän pelastui, heittäytyen kasvot alaspäin tappamansa miehen ruumiin ääreen. Konekiväärin rätinä lakkasi.

Sitten sissi käänsi kuolleen miehen kasvot itseensä päin ja katsoi niihin. Ne olivat hänen veljensä kasvot.

Haikaran Narraaminen

Kirj. A Young Mother

KIRKKO tuomitsee nykyaikaisen hedelmättömän avioliiton kadotukseen. Eräänlaiset sosiologit esittävät todisteita ja numeroita siitä suuresta vaarasta joka uhkaa kukistaa valtion, että perheet muodostuvat pieniksi. Lääkärit ottavat ammatistaan lomaa tarttuakseen kynään ja luodakseen vakavia kirjoituksia moittiaakseen nykyistä laajalle levinnyttä synnytysrajoitusta. Meidän vanhuksemme kauhistuvat nykyistä sukupolvea, joka on liian itsekäs kantamaan "raskasta, mutta palkitsevaa" lastenkasvatusliikettä. Me rajoitamme perheemme "kurjaan minimiin," he sanovat ja varottavat, että "me itsekkyydessämme uhraamme synnynnäiset oikeutemme, luonteemme suurimman jalostajaominaisuuden, joka sitten muodostuu arvottomaksi puuroksi."

Aika on tullut, jolloin meidän nuorten vanhempien, jotka vapaehtoisesti rajoitamme lastemme lu-

kaa, on puolustettava suuntamme. Epäilemättä synnytysrajoitus auttaa itsekkäitä vapautumaan edesvastuustaan, mutta että enemmistö synnytysrajoituksen puoltajista toimisi itsekkäistä pyyteistä, sen jyrkästi kiellän. Katherine F. Gerouldin kanssa uskon, että "itsekkäiden joukko on pienempi kuin tärkeitä paljastuksia tekevien kirjallijain ja puhujien joukko." Aikamme nuoret avioparit eivät karkkoile äitiyttä tai isyyttä yksinomaan aineellisten mukavuuksien ja huolettoman elämän perheissään säilyttämiseksi. Monet heistä olisivat halukkaita ottamaan lapsia näiden seikkojen puolesta, mutta heitä vastassa on esteitä, joita esisämme eivät koskaan tavanneet.

Yleistä kuitenkin on, että korkeat elinkustannukset vähentävät avioliittoja ja myös lasten lukua. Vuokrat kaupungeissa ovat satumaisen korkeita sellaisissa ympäristöissä, joissa lapsia voisi joten-

kuten kasvattaa ja sittenkään ei saa tilaa lapsia varten. Ulkona kaupungista, jos asumukset ovat kunnollisia, on työtätekevien kokonaan mahdollonta asua. Näin nuoret parit joutuvat katselemaan itselleen mahdollisimman pienet huoneet ja mahdollisimman halvalla, ollenkaan ajattelematta, että he milloinkaan ryhtyvät lapsia kasvattamaan.

Sinä kesänä ennenkun minä ja Gareth menimme avioliittoon, me laadimme yksityiskohtaisen menoarvion, että olisimme voineet olla varmoja yhdessä toimeen tulostamme. Vuotuinen sisääntuloarvio sattui meillä olemaan juuri tasasuuruinen menoarvion kanssa. Liitto siis solmittiin. Emme kuitenkaan muistaneet ottaa laskuihinme sellaisia kuin autokulungit, muut matkustamiset, palo- ja henkivakuutukset, lääkärin ja hammaslääkärin kulut ja monet muut pienet menot, jotenka vuoden kuluttua huomasimme, että menomme olivat olleet pari sataa dollaria suuremmat kuin tulot.

“Mutta entäs, jos tähän tulisi lapsi?” kysyi Gareth.

“Niin ei saa tapahtua,” vastasin. Kuinka moni mies ja vaimo voi näin luotettavasti keskustella ottavatko lapsia vai eivät? Miljoonat voisivat sen tehdä niiden lisäksi, jotka jo niin tekevät, jos he välittäisivät hankkia määrättyjä tietoja ennen avioliittoon menoaan. Vasta toisena vuotena, kun sisääntulomme olivat kasvaneet, otimme lapsen vapaaehtoisesti.

Mutta sellaiset nuorukaiset, jotka avioituvat kun vielä itsekäin ovat lapsia, harvoin kykenevät käyttämään niitäkään vähäisiä tietoja, joita ehkä voisivat saada. Yhdysvalloissa olevat lait tässä suhteessa ovat perin löyhät. Vanhempinsa luvalla saa poika mennä avioliittoon 14 vuotiaana neljässä valtiossa; 15 vuotiaana kahdessa valtiossa; 16 vuotiaana neljässätoista valtiossa; 17 v. kahdessa valtiossa; 18 v. kahdessakymmenessä kahdessa valtiossa ja 21 vuotias tarvitsee vanhempinsa luvan vain neljässä valtiossa. Kolme valtiota on sellaista, joissa tytöt saavat vanhempinsa luvalla mennä avioliittoon 12 vuotiaana, yhdessä valtiossa 13 vuotiaana; 10:ssä 14 vuotiaana; 6:ssa 15 vuotiaana; 18:sta 16 vuotiaana ja 5:ssä vain pitää olia 18 vuotias kun vielä pitää saada vanhempien lupa avioliittoon mennäkseen. Kolmessakymmenessä kahdeksassa valtiossa saa tyttö mennä avioliittoon 18 vuotiaana vaikka ei vanhemmat suostuisikaan ja ompa sellainenkin valtio, nim. Louisiana, jossa tyttölapsi voi kahdentoista vanhana tulla laillisesti vihityksi vaimoksi vastoin vanhempiansa tahtoa. Useita valtioita on joissa nel-

jän- ja kuudentoista vuotias tyttö ei tarvitse vanhempiansa suostumusta.

Minkälainen vastuu yhteiskunnalla tässä suhteessa olisikaan. Kahdeksantoista vuotias tyttö ja poika, puhumattakaan kahdentoista vuotiaasta tytöstä ja neljäntoista vuotiaasta pojasta, eivät minikään luonnollisen tai terveystiedon mukaan voi olla kelvollisia äideiksi ja isiksi. Ja kuitenkin havaitaan, että useinkin juuri sellaiset äidit, jotka itsekäin vielä ovat täydellisesti äidin hoidon puutteessa, synnyttävät lapsia tuskin itse tietäen mitä tekevät. Heidän elämänsä voidaan pitää menetettyinä, se on, heillä ei ole ollut tilaisuutta päästä osallisiksi elämän tiedon puun hedelmistä ja he elävät kärsimyksissä ja yksitoikkoisessa kurjuudessa iltaansa asti. Nyt ei ole enään kuin oli ennen tässä suhteessa. Kukaan mies, joka työnteolla itseänsä ja vaimoansa elättää, ei voi olla varma tuskin vuodesta eteenpäin, puhumattakaan että hän voisi suunnitella lapsensa tulevaisuutta sen täysikäisyyteen asti. Jopa suurin osa puolivarakkaita liikemiehistä ja yleensä keskiluokkalaisistakin on samanlaisessa asemassa.

Terveys on vaarassa

Synnytysajoitusta vastaan heitetään usein sellaisia väitteitä, että nainen sitä noudattaessaan menettää terveytensä. Päinvastoin. Tämän läksyn opin itse synnytyksessä. Kun olin sairaalassa (olimme nim. siksi varakkaita jo silloin, että voimme kustantaa sairaalasta erikoisen huoneen ja erikoislääkärin, olihan elämäni ja lapsenikin elämä kysymyksessä) kysyi lääkäri minulta, olenko elämässäni paljon urheilut ja voimistellut.

“Hyvin vähän. Koulussa ja sillä aikaa kun olin hetken opistokursseilla, urheilin jonkun verran. Mutta miksi sitä kysytte?”

“Voitte olla kiitollinen itsellenne,” puheli hän. “Atleettityöillä olen aina tavannut paljon vaikeamman synnytyksen. Ruumiillinen harjoittelu ja urheilu saattaa olla suuresta hyödystä tytölle joissakin tapauksissa, mutta ei lapsensynnytystapauksen varalle.” — Kun hetken kuluttua olin synnyttänyt, oli se tapahtunut kaikin puolin normaalisti hänen mielensä mukaan. Ja tämä oli neuvo, jonka hän antoi:

“Varo että ei minun tarvitsisi täten sinua auttaa ainakaan kuuteentoista kuukauteen. Jos olet viisas, et tule tänne ennenkuin lapsesi on kolmen vuoden vanha. Naisen tulisi omaksi ja lastensa hyödyksi synnyttää korkeintaan kerran neljässä vuodessa. Voitte kutsua minua, jos tarve tulee. Hyvästi.”

”Hyvästi, tohtori.” — En ole sen jälkeen siinä sairashuoneessa käynyt.

Mutta yksi lapsi neljässä vuodessa edellyttää synnytyskontrollikykyä. Miksi tämä lääkäri ja kaikki toiset lääkärit, jotka nämä kylmät tosiasiat tietävät, eivät opeta ihmisille miten he voisivat noiden sääntöjen jälkeen elää? He noudattavat lakeja ja laki sallii lasten mennä avioliittoon, mutta ei salli heidän oppia tietämään kuinka voisivat itse olla terveitä ja siittää terveitä lapsia. Yksi lapsi neljässä vuodessa — ja jotkut väittävät, että synnytyskontrolli vie naispuolelta terveyden!

Kaikkiällä yli sivistyneen maailman me kaikista huolimatta näemme rohkeita naisia ja miehiä, jotka avioituvat toisillensa tovereiksi ja määräävät itse haluavatko he lapsia, kuinka monta ja kuinka terveitä. Nämä ovat ihailtavia ihmisiä. Heidän ruumiillinen liittonsa on heidän henkisen liittonsa alainen sensijaan, että se olisi päinvastoin, kuten kirkko opettaa. Sellaiset vaimot eivät alistu miehillensä pelolla ja vavistuksella ja sellaiset miehet eivät komenna vaimojaan isännällisellä karkeudella ja ankaruudella.

Rakkaudelle perustuvat avioliitot ovat mahdollisia vain sikäli kuin henkisyys niihin osallistuvilla on siksi korkealla, että se vallitsee ruumiillisuuden. Tietämättömyys on aina kirouksena harmooniselle yhteiselämälle. Miten usein tuhannet äidit kirjoittelevat synnytysrajoitusklinikoihin vasta sit-

ten kun heillä jo on liian monta lasta, eivätkä enää mitenkään tahdo jaksaa kantaa sitä kurjuuden taakkaa, jonka alaisena he tovereineen ja lapsineen ovat. Mutta useimmin vielä äidit alistuvat toivottomina kohtaloonsa ja isät samoin, odottaen kunnes kuolema heidät vapauttaa. Monesti tyydyttään kamppailuun ja syytetään sekä soditaan toinen toistaan vastaan. Kumpi on syyllinen? . . .

Synnytysrajoitus ei ole yksilökysymys enempää kuin uuden elämän maailmaan luominenkaan sitä on. Sellaisia ihmeellisiä sattumia tiedetään aikojen varrella tapahtuneen, että parikunnasta toinen oli tietoinen synnytysrajoituksesta, toinen ei ja perhe pysyi rajoitettuna. Mutta se todella on ihmeellistä, sillä vaikka käytännöllisessä elämässä toinen omaisi korkeankin tiedon, niin joutuessaan elämään tietämättömän kanssa yhteiselämässä, jää sattuman varaan auttaako häntä tietonsa vai eikö auta. Naisen ja miehen yhteinen tieto ja yhteisesti toimiva tieto vasta luo vapauden tässäkin asiassa. Molempien on tiedettävä kuinka elämä syntyy, mitkä tekijät sen synnyttävät, milloin se voi hedelmöityä ja myös päinvastoin mitenkä elämää ei voi syntyä, mitkä tekijät sen estävät ja milloin se ei voi hedelmöityä. Nämä yksinkertaiset tiedot ovat varsin helppoja oppia; yhtä helppoja kuin on oppia se maanviljelijän salaisuus, koska kylvetään, miten kylvetään ja mihin kylvetään, että sato tulisi ei ainoastaan varma, mutta runsas. Ken nämä tietää hän tietää myös vastakohtat.

—0—

EIVÄT PIDÄ SETÄ-SAMULISTA

ASKEISISSÄ vaaleissa Yhdysvaltain presidentiksi valittu Herbert Hoover matkaillee Latinalaisen Amerikan maissa yhdysvaltalaisen kapitalismin asialla. Yleisesti tunnettu tosiasia on se, että tällaiset yhtiöt ja trustit ovat sijoittaneet pääomiaan Latinalaisen Amerikan maihin varsinkin viimevuosien aikana runsaassa määrin. Yhdysvaltalainen pääoma täten voimakkaana kilpailijana uhkaa näiden nousevaa kotimaista kapitalistiluokkaa. Tästä on seurauksena, että Latinalaisessa Amerikassa muodostuu maaperä varsin suotuisaksi n. k. kansallisille liikkeille, joiden tarkoituksena on vapauttaa kotimainen nouseva kapitalistiluokka yhdysvaltalaisen suurpääoman armoilla olosta.

Näiden pikkuvaltojen kapinahengessä saattaa ilmetä silloin tällöin työtätekevänkin aineksen kapinallisuus, mutta todellisuudessa ei sellaiset kansalliset liikkeet kuin esim. Nicaraguan viimeaikaiset kapinat, ole varsinaisia luokkaliikkeitä työväestön etujen turvaamiseksi tai puolustamiseksi. Mutta on selvää, että pikkuporvaristo näissä maissa, kuten kaikissa maissa, vaikka se onkin ”sorretussa” asemassa, ei voi itse persoonallisesti kapinahankeensä käytännössä ilmaista. Sen on etunsa puolesta tapahtuva liikehtiminen saatava aikaan toisten avulla. Ulkomalaisia sijoittajia vastaan tähdittävä toiminta on puettava kansalliseen muotoon ja saatava näyttämään siltä, että työväes-